

Socialstyrelsen

Styring på socialområdet i lyset af aktuelle reformer

Ellen Klarskov
Lauritzen, direktør for
Socialstyrelsen

Viden til gavn

Statslig styring af socialområdet i dag er relativt svag...

- Serviceloven, som primært regulerer socialområdet er en rammelov - derfor er det **kommunerne**, der beslutter **hvordan rammen skal udfyldes**, og **hvordan serviceniveauet skal være**. Men der er en række proceskrav til sagsbehandlingen særligt på børneområdet.
- Staten bidrager med at **udvikle viden om virksomme indsatser og bedste praksis** og **understøtter kvalitet og god praksis i indsatsen og i sagsbehandling på tværs af alle kommuner**. Understøtter desuden at politiske aftaler og lovgivning får gennemslag i praksis.
- Stor opmærksomhed på statslig styring og de fagprofessionelles rolle i udspil om bl.a. Børnene Først og i den igangsatte evaluering af det specialiserede socialområde.

Ingen klart formulerede mål om hvor socialpolitikken skal hen,

Tidligere: Kvantitative sociale mål – sociale 2020 mål, 10 mål for social mobilitet mm.

Nu: Succeskriterierne mindre målbare: Det må ikke være en kamp at få hjælp, tillid til systemet, borgeren før systemet, børnene først mm.

Men ønsker om en anden ramme for styring er højt på dagordenen....

- Færre projekter, færre puljer og mindre tue-til-tue tankegang. Afskaffelse af satspuljen er udtryk herfor
- Ønske om styring, der understøtter mere helhedsorienterede og langsigtede strukturelle forandringer med afsæt i en investeringstankegang. SØM-model, Udviklings og investeringsprogrammer på socialområdet, Den Sociale Investeringsfond tidlige forebyggende indsatser mm. er udtryk herfor.
- Ligeledes ønske om specialeplanlægning med inspiration fra sundhedsområdet på det specialiserede socialområde

Hvad gør Socialstyrelsen i dag for at udfylde denne ramme?

- Vi implementerer typisk med sigte på kvalificere den sociale indsats i **hele** landet.
Implementering sker på **tilvalgsbasis** – vi når især de kommuner og tilbud, der efterspørger vores hjælp, men måske ikke altid dem, der har mest behov
- Vi har primært en **bottom-up-tilgang** til implementering – fokus er især på frontmedarbejdere og faglig ledelse i driften – den socialfaglige opgave. Strategisk og politisk ledelse inddrages primært med et legitimerende sigte.
- Vi benytter en **bred vifte af implementeringsgreb** – ofte bredde i kombination med dybde.
- Vi sætter os selv i rollen som **primær implementeringsagent**.

Mulige udviklingsperspektiver for bedre statslig styring:

- Et stort potentiale for at udnytte nye data på socialområdet, hvor **styring målrettes meningsfulde borgerrettede effektmål** i stedet for opfyldelse af proceskrav i lovgivning
- Et øget fokus på **det strategiske ledelsesniveau i kommunerne som målgruppe** for implementeringsaktiviteter for at sikre større varig forankring.
- Et øget fokus på **samarbejde med nationale aktører i alle dele af implementeringsprocessen**, så horisontal samskabelse bringes i spil som katalysator for effektiv implementering.
- Styrket indledende fokus på **systematisk vurdering af drivkræfter og barrierer** for implementering og hvordan disse bedst kan adresseres aktivt af styrelsen samt øvrige relevante aktører på området.
- Et øget fokus på brug af **faglige standarder og retningslinjer**, som kan skabe synlighed om faglige dagsordener og praksisudvikling.
- Et øget fokus på **specialeplanlægning** for at hindre afspecialisering